

kettejük dialógusa felsorakoztatja a köztudatban élő nemzeti sztereotípiákat, és kegyetlenül szembesít azzal, hogy egyikőnk sem jobb a Deákné vásznánál.

A megrendítő történeteket a humor lazítja élvezhetővé: sírva vigadunk saját ballépéseinken, hiszen Székely Csaba nevettetve okít, úgy, ahogy azt Molière-től tanulta, miközben jellemábrázolásban a csehovi modellt követi, nyelvi megteremtettségében pedig Parti Nagy Lajos nyelvhasználatához közelít. A közöny megszüntetése által szükségállapotot hirdet, és a rekeszizmok mellett a továbbgondolás reflexét is bemozdítja.

14:00-14:30

Muntag Vince (Károli Gáspár Református Egyetem)

„Nem bízható rájuk a jövő” – Mikó Csaba *Apátlanok* című drámájáról

Az előadás a fent megjelölt dráma lehetséges olvasási stratégiáival kísérletezik, elsősorban formanyelvi oldalról. A szöveg a Radnóti Zsuzsa által beszédoperaként jellemzett dialógusformát teszi meg makrokompozíciós szervezőerővé. Az iterációs alakzatok, a variációs ismétlés formái és a mondatok hosszaránya itt egész jeleneteket, referenciálisan pedig hosszabb időegységeket strukturálnak. Ez azt eredményezi, hogy a viszonyrendszer alakulása is a párbeszédekéhez hasonló ritmikus rend szerint zajlik. A pozíciók egymás változataiként, akár tükörképeiként is olvashatók. Cserélődésük, modulációjuk pedig mindig az egész rend újraíródásával jár, a mondatok ismétlésformáiéhoz hasonló hatással. Motivikusan ehhez a mitikus, a pszichologikus és a történelmi referenciák szintén ritmikus visszatérő játéka társul. A tematikus keret itt a család, amely az egyes tagok szólamai révén felkínál lehetséges egyéni sorsnarratívákat, ugyanakkor a viszonyok mozgatóiban nem nehéz meglátni bizonyos mitikus előképeket. S nem feledhető, hogy a cselekmény a rendszerváltás és 2010 közti történelmi időkeretben zajlik. Valószínű, hogy a szöveg olvasatai az említett rétegek összekapcsolási módja szerint jellemezhetők átfogóan. Az értelmezés ezt általánosítva az olvasást rituális-poétikai emlékezésformaként kísérli meg megragadni. S ha igaz ez a sejtés, akkor ez a magát nehezen kínáló partitúra a megfelelő kontextusok segítségével történetileg ismerősként mutatkozhat meg. A zárlat, ha marad rá idő, utalni fog rá, hogyan helyezhető el ez a poétika a kortárs magyar drámaírás néhány meghatározó teljesítményéhez (Térey, Nádas, Mohácsi) képest.